

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS				PASTABOS																				
Bendra ekonominė informacija																								
	25-Sausis-24	1-Vasaris-24	Pokytis	TR Centrinis bankas , TCB kursas paprastai žemesnis nei rinkos																				
1 EUR = ... TRY	32.8837	32.7217	-0.5%																					
1 USD = ... TRY	30.2145	30.3063	0.3%																					
<p>Turkijos metinė infliacija sausį siekė 64,86 proc. Daugiausia per mėnesį per metus išaugo viešbučiai, kavinės ir restoranai – 92,27 proc., o mažiausiai – drabužių ir avalynės – 40,62 proc. Per mėnesį vartotojų kainos sausio mėnesį padidėjo 6,7 proc. M-2-M 12 mėn. infliacija sausio mėnesį buvo 54,72 proc. TR Finansų ministras komentavo, kad mėnesinė infliacija sausio mėnesį padidėjo 6,7% dėl laikinų padarinių ir kad šie laikini efektai neturės įtakos infliacijos tendencijai. Ministras teigė, kad kainų stabilumo palaikymas yra pagrindinis prioritetas, o antroje metų pusėje metinė infliacija ženkliai sumažės.</p>				AnadoluAjansi																				
<p>Pajamų pasiskirstymo atotrūkis Turkijoje toliau didėjo – Gini koeficientas, vienas iš pagrindinių rodiklių, naudojamų pajamų nelygybei matuoti, buvo įvertintas 0,433 (+0,018 punkto Y-2-Y). Tai aukščiausias Gini rodiklis TR nuo 2005 m., gerokai viršijantis ES-27 vidurkį. Padidėjimas pirmiausia siejamas su rekordiškai aukštu infliacijos lygiu ir padidėjusiu makroekonominiu disbalansu šalyje.</p>				TUIK																				
<p>TR gyventojų skaičius, palyginti su praėjusiais metais, išaugo 92 824 žmonėmis ir 2023 m. gruodžio 31 d. pasiekė 85 372 377. Vyrų – 42 734 071, moterų – 42 638 306.</p>				TUIK																				
<p>Motyvuodama prieš ją pradėta reputacijos žlugdymo kampanija, 2024-02-02 iš pareigų atsistatydino ryžtingas reformas 2023 m. antroje pusėje įgyvendinusi TR CB pirmininkė Hatize Gaye Erkan. H.G. Erkan vadovavo TR CB nuo 2023 m. birželio 8 d. ir buvo viena iš kertinių figūrų įgyvendinant naujai suformuoto Ministrų kabineto pradėtą atsakingą ekonominę politiką. 2024-02-03 naujuoju TR CB vadovu paskirtas Fatih Karahan. Kai kurie šaltiniai teigė, kad H.G. Erkan ne atsistatydino, o buvo atleista TR prezidento.</p>				Bianet NTV																				
<p>Vartotojų kainų indeksas (CPI), 2024 sausis</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2024 sausis</th> <th>2023 sausis</th> <th>2022 sausis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pokytis per mėnesį</td> <td>6.70</td> <td>6.65</td> <td>11.10</td> </tr> <tr> <td>Pokytis lyginant su ankstesnių metų sausio mėn.</td> <td>6.70</td> <td>6.65</td> <td>11.10</td> </tr> <tr> <td>Metinis pokytis</td> <td>64.86</td> <td>57.68</td> <td>48.69</td> </tr> <tr> <td>Vidutinis pokytis per 12 mėn.</td> <td>54.72</td> <td>72.45</td> <td>22.58</td> </tr> </tbody> </table> <p>2024-01 mažiausias kilimas fiksuotas drabužių ir avalynės grupėje (-1,61 proc.), didžiausias sveikatos priežiūros grupėje (+17,68 proc.).</p>					2024 sausis	2023 sausis	2022 sausis	Pokytis per mėnesį	6.70	6.65	11.10	Pokytis lyginant su ankstesnių metų sausio mėn.	6.70	6.65	11.10	Metinis pokytis	64.86	57.68	48.69	Vidutinis pokytis per 12 mėn.	54.72	72.45	22.58	TUIK
	2024 sausis	2023 sausis	2022 sausis																					
Pokytis per mėnesį	6.70	6.65	11.10																					
Pokytis lyginant su ankstesnių metų sausio mėn.	6.70	6.65	11.10																					
Metinis pokytis	64.86	57.68	48.69																					
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	54.72	72.45	22.58																					
<p>Vidaus produkcijos kainų indeksu (D-PPI), 2024 sausis</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2024 sausis</th> <th>2023 sausis</th> <th>2022 sausis</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pokytis per mėnesį</td> <td>4.14</td> <td>4.15</td> <td>10.45</td> </tr> <tr> <td>Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.</td> <td>4.14</td> <td>4.15</td> <td>10.45</td> </tr> <tr> <td>Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.</td> <td>44.20</td> <td>86.46</td> <td>93.53</td> </tr> <tr> <td>Vidutinis pokytis per 12 mėn.</td> <td>47.35</td> <td>125.53</td> <td>49.93</td> </tr> </tbody> </table>					2024 sausis	2023 sausis	2022 sausis	Pokytis per mėnesį	4.14	4.15	10.45	Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	4.14	4.15	10.45	Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.	44.20	86.46	93.53	Vidutinis pokytis per 12 mėn.	47.35	125.53	49.93	TUIK
	2024 sausis	2023 sausis	2022 sausis																					
Pokytis per mėnesį	4.14	4.15	10.45																					
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	4.14	4.15	10.45																					
Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.	44.20	86.46	93.53																					
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	47.35	125.53	49.93																					

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. sausio mėn.

D-PPI pagrindiniuose pramonės sektoriuose - kasybos ir akmens kasybos +65,03 proc.; apdirbamojoje pramonėje +53,8 proc.; elektros, dujų, garo ir oro kondicionavimo -32 proc.; vandens tiekimo +66,35 proc.	
TR pirkimo vadybininkų indeksas (PMI) sausio mėnesį augo iki 49,2 nuo 47,4 gruodį, PMI TR augo septintą mėnesį iš eilės. Nors verslo sąlygos 2024 m. pradžioje vis dar yra sudėtingos - sumažėjo gamybos apimtys, didėjo produkcijos kainos, pirmiausia dėl gamybos žaliavų tiekimo trikdžių (iš dalies sąlygotos situacijos Raudonojoje jūroje) bei ženkliai kilusio minimalaus darbo užmokesčio.	AnadoluAjansi
Turkijos eksportas sausio mėnesį pasiekė rekordinį lygį – 20,03 mlrd. USD (+ 3,6 proc. Y-2-Y). Šalies importas sausį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų mėnesiu, sumažėjo 22%, iki 26,2 mlrd. USD. Prekybos deficitas Y-2-Y mažėjo 57 proc.	AnadoluAjansi
2023 m. TR apsilankė 49,2 mln. užsienio turistų (+10,4 proc. lyginant su 2022 m.), iš jų Stambule 17,4 mln., Antalijoje 14,8 mln., Edirne (ties siena su Bulgarija) 4,7 mln., Mugla (Egėjo pakrantė) 3,3 mln. Bendras užsienio turistų skaičius viršijo priešpandeminio laikotarpio lygį, kuomet 2019 m. TR lankėsi 45 mln. turistų. Rusai sudarė 12,8 proc. visų užsienio lankytojų arba 6,3 mln. (+20,7 proc.), toliau vokiečiai – 6,2 mln. (+9 proc.), britai – 3,8 mln. (+12,8 proc.), bulgarai – 2,9 mln. (+0,4 proc.) ir iraniečiai – 2,5 mln. (+7,4 proc.). M-2-M: 2023 m. gruodžio mėn. atvykstančių užsieniečių skaičius į TR išaugo 3,5% iki 2,5 mln. Bulgarai gruodį sudarė didžiausią užsienio lankytojų dalį – atvyko 251 895 keliautojai, toliau vokiečiai - 233 416 lankytojų, rusai – 229 979, iraniečiai – 213 156. Gruodį Stambule apsilankė 53% visų užsienio lankytojų, arba 1,3 mln., toliau Edirne - 14,3 proc. arba 356 255 turistai, Antalija - 10,5 proc. arba 259 568 lankytojai. 2023 m. užsienio šalyse apsilankusių TR piliečių skaičius taip pat augo 52,3% iki 11,06 mln., o vidutinės išlaidos vienam gyventojui buvo 639 USD.	AnadoluAjansi AnadoluAjansi
TR turizmo pajamos per metus išaugo 16,9% ir 2023 m. sudarė 54,3 mlrd. USD. Q4 pajamos iš turizmo išaugo 6,8% iki 12,27 mlrd. USD, o lankytojų skaičius siekė 12,4 mln. (+4,1% daugiau nei 2022 m. Q4).	AnadoluAjansi
TR elektroninės prekybos milžinė „Trendyol“ paskelbė, kad planuoja žengti į Ukrainos rinką. Bendrovė neseniai pradėjo veikti Vokietijoje, Azerbaidžane, Persijos įlankos šalyse ir Vidurio bei Rytų Europos rinkose.	AnadoluAjansi
Pramonės sektorius	
Apdirbamosios pramonės eksportas TR 2023 m. pasiekė 255,8 mlrd. USD.	AnadoluAjansi
Sausio mėnesį TR buvo parduotas 79 701 lengvasis automobilis ir lengvasis komercinis transportas (+56,6 proc. Y-2-Y). Lengvasis komercinis transportas sudarė 15 660 vnt. (+15,1 proc. Y-2-Y). 10 206 iš parduotų automobilių buvo hibridiniai ir 3 973 elektromobiliai, atitinkamai sudarė 16 proc. ir 6,2 proc. visų automobilių pardavimų.	AnadoluAjansi
Inovacijos	
TR vidutinių ir aukštųjų technologijų gamybos pramonės produktų eksportas pernai siekė 97,2 mlrd. USD. Gamybos pramonė 2019 m. eksportavo aukštųjų technologijų produktų už 5,9 mlrd. USD, 2020 m. – 5,4 mlrd. USD, 2021 m. – 6,4 mlrd. USD, 2022 m. – 7,4 mlrd. USD, o 2023 m. – už 9,1 mlrd. Vidutinių aukštųjų technologijų produktų eksportas 2019 m. sudarė 62,2 mlrd. USD, 2020 m., per pandemiją, sumažėjo iki 57,3 mlrd. USD, tada vėl kilo iki 71,9 mlrd. USD 2021 m., ir iki 81,2 mlrd. USD 2022 m., o 2023 m. pasiekė 88,9 mlrd. USD. Vidutinių aukštųjų ir aukštųjų technologijų produktų bendra suma 2019 m. siekė 68,2 mlrd. USD, 2020 m. – 68,2 mlrd. USD, 2021 m. – 77,4 mlrd. USD, 2022 m. – 88,6 mlrd. USD, o 2023 m. – 97,2 mlrd. Vidutinių aukštųjų ir aukštųjų technologijų produktų dalis iš visų apdirbamosios pramonės produktų	AnadoluAjansi

AKTUALIOS TURKIJOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. sausio mėn.

2019 m. sudarė 39,9 proc., 2020 m. – 39,3 proc., 2021 m. – 36,4 proc., 2022 m. – 36,9 proc., o 2023 m. – 40,3 proc. Gynybos ir kosmoso gaminiai sudaro daugiau nei pusę aukštųjų technologijų eksporto.	
Finansai	
Norvegijos valstybės turto fondas, kurio vertė viršija 1,5 trilijono USD, 2023 m. pabaigos duomenimis, į Turkijos įmonių akcijas buvo investavęs daugiau nei 1,31 mlrd. USD. Fondo portfelyje be kitų TR įmonių akcijų yra maždaug 146 mln. USD vertės trijų energetikos įmonių akcijos: „Turkish Petroleum Refineries AS“ („Tupras“), „Galata Wind Enerji AS“ ir pirmoji bei didžiausia šalyje plokščiojo plieno gamintoja „Eregli Demir ve Celik Fabrikalari“ (ERDEMİR). Naftos perdirbimo gamyklos operatorius „Tupras“ akcijos sudaro didžiausią turto fondo investiciją Turkijoje - fondui priklauso 1,3 proc. bendrovės akcijų, o bendra investicija siekia maždaug 121,7 mln. USD. Fondas taip pat investavo 106,15 mln. USD į „Koc Holding“, 90,98 mln. USD - į Birlesik Magazalar AS (BİM), 73,89 mln. USD - į „Akbank“, 63,34 mln. USD - į „Turkish Airlines“ ir 60,54 mln. USD į Aselsan. Didžiausia fondo dalis Turkijos portfelyje yra Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret AS, kurioje jis valdo 4,18 proc. (32,73 mln. USD), toliau - „Yatas AS“ ir „Is Investment AS“, kuriuose fondui priklauso po 3 proc. (atitinkamai 3,68 ir 48,74 mln. USD). Fondas padidino savo investicijas TR nuo 485 mln. USD 2021 m. iki 1,22 mlrd. USD 2022 m.	AnadoluAjansi
Energetika	
TR gamtinių dujų importas 2023-11 išaugo 7,5 proc. ir sudarė 4,43 mlrd. m ³ (4,12 mlrd. Y-2-Y). 2023 m. lapkritį TR vamzdynais importavo apie 3,57 mlrd. m ³ gamtinių dujų, taip pat buvo nupirkta 861 mln. m ³ SGD (importas dujotiekiais mažėjo 51%, o importas SGD didėjo 51%). Rusija buvo didžiausia tiekėja (2,3 mlrd. m ³), toliau Azerbaidžanas ir Iranas atitinkamai su 685 mln. m ³ ir 682 mln. m ³ . Bendras šalies dujų suvartojimas taip pat sumažėjo 26,5% iki maždaug 3,40 mlrd. m ³ (Y-2-Y).	AnadoluAjansi
TR suskystintųjų naftos dujų (SND) gamyba 2023 m. lapkritį išaugo 6,69% iki 82 652 tonų (Y-2-Y). 2023 m. lapkritį SND importas šalyje sumažėjo 25,59% iki 262 785 t, importuota iš Alžyro, JAV, Rusijos, Kazachstano, Graikijos ir Gruzijos, tačiau SND eksportas lapkritį išaugo 3,88% iki 51 669 t. TR eksportavo SND į Tunisą, Rumuniją, Šveicariją, JAE, Libaną, Ukrainą, Šiaurės Kiprą, Bulgariją, Graikiją, Austriją.	AnadoluAjansi
Didžiausia Turkijos privati gamtinių dujų gavybos įmonė Thrace Basin Natural Gas Türkiye Corporation (TBNG) pradės gręžti penkis naujus gręžinius Tekirdag'e (Rytų Trakijos regione) ir Silivri Marmario jūroje. Nauji gręžiniai turėtų padidinti TBNG gavybą 25 proc.	AnadoluAjansi
Žalioji energija	
TR įdiegti maksimalūs elektros energijos gamybos pajėgumai 2023 m. padidėjo 2 858 MW, o 99,5 proc. augimo siejama su atsinaujinančiais energijos šaltiniais - atsinaujinančių energijos šaltinių įdiegti pajėgumai 2023 m. augo 2845 MW. Bendri maksimalūs elektros energijos gamybos pajėgumai 2023 m. pabaigoje siekė 106 668 MW, 59 236 MW jų – iš atsinaujinančių šaltinių. Teigiama, kad atsinaujinančių energijos šaltinių dalis elektros gamyboje pasiekė 42 proc., o iki 2035 metų siekiama šią dalį padidinti iki 55 proc. TR siekia padidinti atsinaujinančių energijos šaltinių energijos gamybos pajėgumų dalį nuo 56% 2023 m. iki 65% 2035 m. 2023 m. vėjo ir saulės jėgainių maksimalūs elektros energijos gamybos pajėgumai siekė atitinkamai 11 803 ir 11 315 MW, biodujų – 2076 MW, geoterminių – 1691 MW, didžiausią dalį tarp atsinaujinančių šaltinių užimančių hidroelektrinių – 31 963 MW.	AnadoluAjansi
Susisiekimas	
TR užsibrėžė ambicingesnius tikslus – 2024 m. planuojama oru pervežti +7,7 proc. (apie 230,8 mln. keleivių ankstesnis tikslas buvo 222,2 mln.), 2025 m. planuojama skraidinti apie 239,5 mln. keleivių. Tikimasi, kad 2024 m. šalies viduje keleivių skaičius išaugs iki 101,7 mln., t.y. 11,8 proc.	AnadoluAjansi

daugiau nei 91 mln. 2023 m., o 2025 m. planuojama vidiniais reisais skraidinti apie 106,2 mln. keleivių. Taip pat prognozuojama, kad tarptautinių keleivių skaičius, pernai pasiekęs 122,9 mln., 2024 m. išaugs 4,6% iki 128,6 mln., o 2025 m. – iki 132,8 mln. Oro eismas TR 2023 m. pasiekė 2,1 mln. orlaivių, įskaitant skrydžius virš TR teritorijos, o 2024 m. jis turėtų išaugti iki 2,3 mln., o 2025 m. – iki 2,4 mln.			
2023 m. per TR oro uostus gabenta 4,2 mln. t krovinių, 2024 m. prognozuojamas nežymus apimčių mažėjimas - iki 4,1 mln. t.			AnadoluAjansi
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija			
Artimiausio pusmečio pagrindinės tarptautinės parodos			TOBB
2024-02-13	Horeca (įskaitant įrangą)	Izmiras/ Izmiro parodų centras	
2024-02-15	Host Istanbul (namų įranga, tekstilė, dekoras)	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
2024-02-22	Siūlai ir pluoštai	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
2024-02-28	Kanceliarinės prekės	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
2024-03-06	Žaislai ir prekės vaikams	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
2024-03-07	Grožio produktai ir parfumerija	Stambulas/ Lütüfi Kırdar Uluslararası parodų ir kongresų centras	
2024-04-04	Solarex (saulės energijos technologijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras	
2024-04-17	Juvelyrikos paroda	Stambulas/ Stambulo parodų centras	
2024-04-17	Statybų paroda	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
2024-04-22	Modex 2024 (baldų ir dekorų)	Bursa/ İnegöl Hikmet Şahin kultūros parkas / Uluslararası parodų paviljonas	
2024-04-24	IBAKTECH (konditerijos, ledų, šokolado įrenginiai ir technologijos)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)	
2024-04-24	Tarptautinė energetikos ir aplinkos paroda	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,3)	
2024-04-25	Mobilefest	Stambulas/ Kongresų centras	
2024-04-25	EXPOMED EURASIA (gydymo, reabilitacijos įranga, produktai)	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
2024-05-01	AYSAP (Avalynės pramonės tiekėjų paroda)	Stambulas/ Stambulo parodų centras	
2024-05-02	IDMA (grūdų apdirbimo ir kepinų technologijų paroda)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,2,3)	
2024-05-08	Turcoat & Paint (dažai, skiedikliai, statybų chemikalai)	Stambulas/ Stambulo parodų centras	
2024-05-29	BUSWORLD Turkey 2024 (autobusai, minibusai, dalys)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,3)	
2024-05-29	KOMATEK (statybų mašinerija, įranga)	Stambulas/ Stambulo parodų centras (2,4,5,6,7,8)	
2024-05-29	Mažmeninės prekybos paroda (įranga parduotuvėms, prekybų centrams, viešbučiams)	Stambulas/ Haliç kongresų centras	
2024-06-04	HIGHTEX 2024 / ITM 2024 (tekstilės įranga, dalys)	Stambulas/ Tüyap parodų centras	
Pilnas parodų sąrašas			